

Tisková zpráva Lucemburk 12. července 2018

Preventivní složka Paktu o stabilitě a růstu: Komise nezajistila splnění hlavního cíle nařízení, tvrdí auditoři EU

Evropská komise uplatňovala jak při stanovování prováděcích pravidel, tak v jednotlivých rozhodnutích velmi rozsáhle diskreční pravomoci, aby snížila požadavky na korekce. Podle Evropského účetního dvora v důsledku toho nekladla nezbytný důraz na dosažení hlavního cíle nařízení o preventivní složce. To je zvláště znepokojivé v případě několika členských států s vysokou mírou zadlužení a mohlo by to vést k obavám trhů ohledně udržitelnosti jejich veřejných financí při příští recesi.

Pakt o stabilitě a růstu je souborem pravidel, který má zajistit, aby členské státy EU usilovaly o zdravé veřejné finance a koordinovaly své fiskální politiky, a to vzhledem ke skutečnosti, že fiskální krize jednoho z členských států by mohla způsobit problémy ostatním členským státům. Pakt o stabilitě a růstu tvoří dvě složky: 1) dobře známá „nápravná složka“ neboli postup při nadměrném schodku, která má za cíl snížit celkové schodky pod 3 % HDP, a 2) méně známá „preventivní složka“, na jejímž základě mají členské státy povinnost uvést své strukturální rozpočtové saldo (tj. saldo očištěné od účinků hospodářského cyklu) do souladu s cíli stanovenými pro každou zemi, tzv. střednědobými rozpočtovými cíli.

Hlavním cílem nařízení o preventivní složce je to, aby u členských států docházelo k přiměřeně rychlé konvergenci k takovýmto střednědobým rozpočtovým cílům. Dosažením střednědobého rozpočtového cíle se má zajistit dvojí: 1) aby členské státy měly během recesí manévrovací prostor a 2) aby se míra zadlužení u vysoce zadlužených členských států snížila pod horní hranici stanovenou Smlouvou. Prováděcí pravidla a precedenty stanovené Komisí však nezajišťují splnění těchto cílů v přiměřeném časovém rámci, a to ani za normálních hospodářských podmínek.

„Ustanovení o stabilitě zavedená Komisí nejsou časově vázána na období krize a v praxi zacházela příliš daleko“, uvedl Neven Mates, člen Evropského účetního dvora odpovědný za tuto zprávu. „Důsledkem je to, že v době oživení a rozmachu v letech 2014–2018 se strukturální salda několika vysoce zadlužených států buď odchylovala od příslušných střednědobých rozpočtových cílů, nebo k nim konvergovala tak pomalým tempem, že zdaleka není zajištěno podstatné zlepšení do příští recese.“

Auditoři rovněž zjistili, že výjimky pro strukturální reformy neodpovídají skutečným rozpočtovým nákladům těchto reforem a že Komise je místo toho používá jako „pobídkový nástroj“. Tato praxe nemá v nařízení o preventivní složce oporu. Kromě toho investiční složka nezajišťuje nárůst poměru veřejných investic k HDP v roce, pro něž je takovýto nárůst schválen: vyžaduje nárůst jen v nominálním vyjádření. Umožňuje

Účelem této tiskové zprávy je informovat o hlavních zjištěních zvláštní zprávy Evropského účetního dvora. Plné znění této zprávy je k dispozici na internetové stránce www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – tiskový mluvčí

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – pracovník tiskového oddělení

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

zároveň zvyšování neinvestičních výdajů v následujících letech. To vede při plnění střednědobých rozpočtových cílů k několikaletým zpožděním.

Důvěryhodnost preventivní složky dále narušil i vývoj v rámci složky nápravné, která byla provedena takovým způsobem, že její požadavky lze v plné míře naplnit pouhým cyklickým oživením. Členské státy, které jsou předmětem postupu při nadměrném schodku, tak nemusí splnit požadavky týkající se zlepšení svých strukturálních sald, které by jinak v rámci preventivní složky musely dodržet.

Auditoři rovněž zjistili, že příslušná doporučení pro jednotlivé země přijatá Radou nevysvětlují dostatečně důvody pro fiskální korekce ani rizika v případě, že členské státy tato doporučení nesplní.

Auditoři vyslovili řadu doporučení, aby se systém koordinovaným způsobem zpřísnil, jako například:

- Komise by měla řešit otázku trvalých několikaletých odchylek od požadovaných korekcí;
- měla by zajistit, aby bylo střednědobých rozpočtových cílů dosaženo v přiměřené době a u vysoce zadlužených členských států uplatňovat přísnější pravidla;
- výjimka pro reformu by měla pokrývat pouze přímé náklady týkající se reforem a podobně výjimka pro neobvyklé události by se měla týkat jen přímo souvisejících nákladů. Výjimka pro investice by neměla umožňovat zvyšování neinvestičních výdajů v následujících letech;
- Korekce v rámci nápravné složky a v rámci preventivní složky by mělo být sladěny: korekce požadované podle nápravné složky by neměly být slabší než korekce u preventivní složky.
- Doporučení pro jednotlivé země by měla obsahovat výslovné požadavky a také jasnější vysvětlení důvodů korekcí a rizik, která nastanou v případě, že korekce nebudou provedeny.
- Komise by měla zajistit, aby programy stability a konvergenční programy členských států obsahovaly víc informací o příjmových a výdajových opatřeních.

Auditoři se rovněž domnívají, že stávající právní předpisy poskytují Komisi prostor k realizaci všech těchto doporučení, neboť hlavní cíl nařízení by měl mít přednost před flexibilní volbou možností.

Poznámka pro redaktory

Pakt o stabilitě a růstu byl zaveden v roce 1997 a v letech 2005 a 2011 byla provedena jeho reforma. Jedná se o závaznou dohodu všech členských států EU o uplatňování ustanovení Maastrichtské smlouvy v oblasti udržitelnosti fiskálních politik členských států. Důvodem dohledu je skutečnost, že fiskální politiky jedné země mohou negativně ovlivnit ostatní země, což je zvláště zřetelné v měnových uniích.

EÚD předkládá své zvláštní zprávy Evropskému parlamentu a Radě EU a také dalším subjektům, které o to mají zájem, jako jsou národní parlamenty, subjekty působící v příslušném odvětví a zástupci občanské společnosti.

Zvláštní zpráva č. 18/2018 „Je naplňován hlavní cíl preventivní složky Paktu o stabilitě a růstu?“ je k dispozici na internetové stránce EÚD (eca.europa.eu) ve 23 jazycích EU.